

ΚΟΛΛΕΓΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
Ελληνο-Αμερικανικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
Νηπιαγωγείο • Δημοτικό • Γυμνάσιο • Λύκειο
ΚΟΛΛΕΓΙΟ ΑΘΗΝΩΝ • ΚΟΛΛΕΓΙΟ ΨΥΧΙΚΟΥ • ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ Γ.Μ. ΚΑΡΡΑΣ

1925

Δημοτικό
Κολλεγίου Αθηνών

Τάξη 6^η

Ελληνικά 10^η ενότητα: Ατυχήματα

Ονοματεπώνυμο: _____

Επιμέλεια: Κ. Καράτζιου, Π. Κοράκης

Πίνακας περιεχομένων

Τούρμπο	3
<i>Ασκήσεις - Ερωτήσεις Κατανόησης.....</i>	<i>5</i>
<i>Ασκήσεις Γραμματικής - Συντακτικού - Λεξιλογίου</i>	<i>7</i>
Βιβλικές οι καταστροφές στον Έβρο από τις πλημμύρες	13
<i>Ασκήσεις - Ερωτήσεις Κατανόησης.....</i>	<i>14</i>
<i>Ασκήσεις Γραμματικής - Συντακτικού - Λεξιλογίου</i>	<i>16</i>
<i>Πίνακας Λεξιλογίου Ενότητας</i>	<i>25</i>

Τούρμπο

Ο Πασχάλης, μαθητής της 5^{ης} δημοτικού, ταλαιπωρεί τη μητέρα και τους δασκάλους του. Μιλά άσχημα, δεν υπακούει, μπαίνει και βγαίνει από το σχολείο όποτε θέλει, τσακώνεται με τους συμμαθητές του. Η μητέρα του στενοχωριέται και δεν ξέρει πια πώς να τον αντιμετωπίσει. Ο Πασχάλης, ωστόσο, κρύβει και αρκετές ευαισθησίες.

Πρωί της Δευτέρας και η τάξη γέμισε μαθητές. Ούτε το τσουχτερό κρύο ούτε το χιόνι, ούτε και η γρίπη εμπόδισαν τα παιδιά να πάνε σχολείο. Ο Πασχάλης στο μπροστινό θρανίο, πλάι στον Λευτέρη, ξύπνιος τούτη τη φορά, μοστράρει τα καινούρια του αθλητικά.

- Τον Σούπερμαν νούμερο 3 τον έχεις; ρώτησε τον Λευτέρη.
- Τον έχω. Αν θες, έλα τ' απόγεμα σπíti μου ...η μάνα μου θα λείπει...
- Έλα εσύ στο δικό μου, μιας κι έχω κι εγώ τώρα βίντεο, του κοκορεύτηκε ο Πασχάλης. Δε σ' έχω ανάγκη ... Χα!

Ο Λευτέρης τσαντίστηκε:

- Όταν με είχες ανάγκη, ερχόσουν. Μην έρθεις. Θα πω στον Κωστή να 'ρθει, αυτός θα μου φέρει και δική του κασέτα ...

Ο δάσκαλος χτύπησε παλαμάκια.

- Παιδιά, πάμε για μάθημα. Πρώτη ώρα έκθεση. Θέμα μας «το χιόνι». Γράψτε ό,τι θέλετε.
- Την έβαψα, ψιθύρισε ο Πασχάλης.

Σάκες άνοιξαν, τετράδια βγήκαν, τα χέρια κράτησαν τα σπιλό, σαν όπλα ν' απειλούν τις λευκές σελίδες.

Ο Πασχάλης από ορθογραφία τα πήγαινε καλά. Έβλεπε τη λέξη κι ο φακός του μυαλού του την απαθανάτιζε. Από συντακτικό κούτσα κούτσα. Τέλος πάντων. Σήμερα είναι στις πολύ καλές του. Όμως για το χιόνι τι να πει; Ότι το χιόνι είναι άσπρο; Αχ, δάσκαλε, τι κατεβάζει η κούτρα σου! Σαχλαμάρες το θέμα σου κι εγώ θα δεις τι θα σου γράψω.

Άρχισε να γράφει στην άσπρη σελίδα του τετραδίου εκθέσεων:

Το χιόνι είναι κρύο κι άσπρο, εντελώς άσπρο. Ξύπνησα και σήμερα είδα το χιόνι έξω. Κρύωσα που το έβλεπα. Να μην πάω σχολείο, είπα, και η μάνα μου είπε να πάω. Να πάω. Ο καινούριος δάσκαλος μπορεί να μας κατεβάσει έξω να παίξουμε χιονοπόλεμο. Ο άλλος ήταν ήρεμος, αυτός είναι τούρμπο και το χιόνι είναι άσπρο.

Τα γράμματα ορنيθοσκαλίσματα. Όμως εκείνο που τον ένοιαζε ήταν να δει τι θα του 'λεγε ο δάσκαλος για το «τούρμπο». Θα τον πέταγε τούτη τη φορά με τις κλοτσιές έξω; Ο προηγούμενος θα τον βαρούσε με τον χάρακα ... Ό,τι και να 'κανε ο καινούριος, όλοι θα 'σπαγαν πλάκα, μόνο να μην πλάκωνε ο διευθυντής. Εξηγημένοι. Ο Πασχάλης δεν ήθελε να τον διώξουν από το σχολείο. Να σβήσει το «τούρμπο»; Μωρέ, δεν πάει στα κομμάτια, ο δάσκαλος είναι τούρμπο και φαίνεται. Άπλωσε τις αρίδες του και κοιτούσε το ταβάνι, περιμένοντας να τελειώσουν τα υπόλοιπα παιδιά. Καλά είναι στο σχολείο ...

Πριν χτυπήσει το κουδούνι, όλα τα παιδιά είχαν τελειώσει την έκθεσή τους. Η Ειρήνη, η καλύτερη μαθήτρια της τάξης, μάζεψε τα τετράδια, τα πήγε στην έδρα του δασκάλου κι εκείνος είπε:

- Σήμερα λέω να μην κάνουμε μάθημα την τρίτη ώρα. Στο διάλειμμα θα διαβάσω τις εκθέσεις σας κι εκείνος που θα 'χει γράψει την καλύτερη, όταν θα κατεβούμε στην αυλή, θα στολίζει μόνος του τον χιονάνθρωπο που θα φτιάξουμε.

Το κουδούνι χτύπησε. Ξεχύθηκαν τα παιδιά έξω από την τάξη. Ο Πασχάλης ζεματίστηκε. Κι αν ο δάσκαλος θύμωνε με το «τούρμπο» και τον πήγαινε στο διευθυντή; Τι το 'θελε να το γράψει; Κι αν δεν τον κατέβαζε στην αυλή για τον χιονάνθρωπο; Τούτος εδώ είναι χειρότερος από τον άλλον. Ο άλλος τον χτυπούσε με τον χάρακα κι όλα τελείωναν κι αυτός κατέβαινε στην αυλή γελώντας. Άσε που ο Λευτέρης κι ο Πάτροκλος τον θαύμαζαν για το θάρρος του. Ο Πασχάλης ήταν ο μόνος στο σχολείο που «την έμπαινε» στον δάσκαλο. Όλοι τον ζήλευαν κι ας μην το έλεγαν. Ο Πασχάλης δε φοβόταν ούτε Θεό ούτε διάβολο κι ωστόσο, τώρα, στην αυλή, ήταν φοβισμένος. Το «τούρμπο» που είχε γράψει τον τρόμαζε. Θα 'θελε να το πάρει πίσω. Κάθισε κάτω από το μοναδικό δέντρο της αυλής κι έκανε πως ξεκουραζόταν...

Ζωρζ Σαρή, *Ο Κύριός μου*, (απόσπασμα, διασκευή)

Ασκήσεις - Ερωτήσεις Κατανόησης

1. Ποιος είναι ο Πασχάλης;

2. Πώς θα τον χαρακτηρίζατε; Να γράψετε 3 επίθετα που πιστεύετε ότι του ταιριάζουν.

3. Για ποιους λόγους θα μπορούσε ένας μαθητής να μην πάει σχολείο εκείνη τη μέρα;

4. Τι σκεφτόταν ο Πασχάλης την ώρα που έγραφε την έκθεση;

5. Πώς αντιμετώπιζαν τον Πασχάλη οι συμμαθητές του;

Ασκήσεις Γραμματικής - Συντακτικού - Λεξιλογίου

1. Η Ειρήνη σκεφτόταν τις οδηγίες που έδινε ο δάσκαλος πριν ξεκινήσουν να γράφουν μια έκθεση:

- Σκεφτόμαστε το θέμα.
- Κλείνουμε τα μάτια μας και χρησιμοποιούμε τη φαντασία μας.
- Καταγράφουμε τις ιδέες μας σε ένα χαρτί.
- Αποφασίζουμε τη δομή και αρχίζουμε να γράφουμε.
- Στο τέλος ξαναδιαβάζουμε το κείμενο.

2. Να ξαναγράψετε τις παραπάνω οδηγίες με δύο διαφορετικούς τρόπους, στο β' ενικό πρόσωπο της εξακολουθητικής υποτακτικής και της συνοπτικής προστακτικής, κάνοντας όσες αλλαγές χρειάζονται.

α' τρόπος:

β' τρόπος:

3. Να υπογραμμίσετε τα ρήματα στις παρακάτω προτάσεις και να συμπληρώσετε τον πίνακα.

Όλα τα παιδιά είχαν τελειώσει την έκθεσή τους. Η Ειρήνη, η καλύτερη μαθήτριά της τάξης, μάζεψε τα τετράδια. Το κουδούνι χτύπησε τελικά. Τα παιδιά ξεχύθηκαν έξω. Ο Πασχάλης έκανε διάφορες σκέψεις. Δεν ήθελε να τον διώξουν από το σχολείο.

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΑ ΡΗΜΑΤΑ	ΑΜΕΤΑΒΑΤΑ ΡΗΜΑΤΑ

4. Να διαβάσετε τις παρακάτω προτάσεις και να συμπληρώσετε τον πίνακα.

- α) Στο διάλειμμα ο δάσκαλος θα διαβάσει τις εκθέσεις των μαθητών.
- β) Το χιόνι είναι κρύο.
- γ) Κάποιος θα στολίσει τον χιονάνθρωπο και το δέντρο.
- δ) Ο καιρός φαίνεται άσχημος.
- ε) Αυτός ο δάσκαλος δε με χτυπάει με τον χάρακα.
- στ) Η Ελένη μου έδωσε το μολύβι της.

Υποκείμενο	Ρήμα	Αντικείμενο άμεσο	Αντικείμενο έμμεσο	Κατηγορούμενο
α)				
β)				
γ)				
δ)				
ε)				
στ)				

5. Να υπογραμμίσετε τις εξαρτημένες προτάσεις που φανερώνουν σκοπό.

Ο Πασχάλης δεν ήθελε να φύγει από το σχολείο.

Τα παιδιά κατέβηκαν στην αυλή να φτιάξουν χιονάνθρωπο.

Ο Λευτέρης κάλεσε τον Πασχάλη να δούνε ταινία.

Είπα να μην πάω σχολείο.

6. Να αναγνωρίσετε γραμματικά τις υπογραμμισμένες λέξεις.

Πέρσι ήταν τιμωρημένος τη μέρα που οι συμμαθητές του έφτιαχναν χιονάνθρωπο. Οι ώρες είχαν περάσει δυσάρεστα, αφού έμεινε μέσα γράφοντας ατελείωτες σελίδες.

πέρσι: _____ τιμωρημένος: _____

συμμαθητές: _____ αφού: _____

μέσα: _____ γράφοντας: _____

7. Να γράψετε μια συνώνυμη για κάθε υπογραμμισμένη λέξη.

Ο Πασχάλης έγραψε μια ολιγόλογη έκθεση.

Ο Πασχάλης έγραψε μια _____ έκθεση.

Ο δάσκαλος κοίταζε βουβός.

Ο δάσκαλος κοίταζε _____.

Τα παιδιά διακοσμούν τον χιονάνθρωπο.

Τα παιδιά _____ τον χιονάνθρωπο.

Θυμάμαι ότι:

Συνώνυμες ονομάζονται οι διαφορετικές λέξεις που έχουν περίπου την ίδια σημασία (π.χ. παπάς – ιερέας).

Αντώνυμα (αντίθετα) ονομάζονται οι λέξεις που έχουν αντίθετη σημασία. (π.χ. ψηλός – κοντός).

Ομώνυμα είναι οι λέξεις που προφέρονται το ίδιο, αλλά έχουν διαφορετική σημασία. (π.χ. σήκω – σύκο).

Παρώνυμα ονομάζονται οι λέξεις που μοιάζουν στην προφορά, αλλά έχουν διαφορετική σημασία (π.χ. αμαρτωλός – αρματολός).

8. Στις παρακάτω λέξεις να σημειώσετε Σ για τα συνώνυμα, Α για τα αντίθετα, Π για τα παρώνυμα και Ο για τα ομώνυμα.

χαράζει – ξημερώνει	___	βράγχια – βράχια	___
πυκνός- αραιός	___	σφήκα – σφίγγα	___
διάλυμα- διάλειμμα	___	εύθυμος – δύσθυμος	___
οκνηρός- εργατικός	___	μισώ – μισό	___
δανεικός- δανικός	___	εύγευστος – νόστιμος	___
νωχελικός – τεμπέλης	___	θόλος – θολός	___

15. Σε κάθε σειρά από τις παρακάτω λέξεις μία δεν ταιριάζει νοηματικά με τις υπόλοιπες. Να τη βρείτε και να την κυκλώσετε.

- α) ζωντανός, δραστήριος, οκνηρός, έντονος
- β) εύστοχος, ευθύβολος, επιτυχής, εμπαθής
- γ) βιαστικός, νωχελικός, επείγων, εσπευσμένος
- δ) αποσπασματικός, διαρκής, αδιάκοπος, αδιάλειπτος

9. Να αντιστοιχίσετε τα συνώνυμα βάζοντας σε κάθε γραμμή το γράμμα που ταιριάζει από τη δεύτερη στήλη.

διάδοση	_____	α. φιλαλήθεια
διάγγελμα	_____	β. μήνυμα
ειλικρίνεια	_____	γ. εξάπλωση
θαμπός	_____	δ. στρυφνός
ιδιότροπος	_____	ε. δέηση
ικεσία	_____	στ. αμυδρός
κακουχία	_____	ζ. ανάρμοστος
απρεπής	_____	η. ταλαιπωρία
ατράνταχτος	_____	θ. άτολμος
μύρια	_____	ι. αμέτρητα
δειλός	_____	ια. μιμούμαι
αντιγράφω	_____	ιβ. αμετακίνητος

10. Στις παρακάτω προτάσεις να συμπληρώσετε τα κενά με την αντίθετη της λέξης που βρίσκεται στην παρένθεση.

- α. (Κληροδοτώ)_____ αυτό το σπίτι από τους γονείς μου.
- β. Ο συνεργάτης του είναι (αμελής)_____ και (ανεύθυνος) _____.
- γ. (Κατ' αρχάς) _____ νόμιζε πως ήταν σωστό.
- δ. Πρέπει να κάνουμε κράτηση (έμμεσα) _____, γιατί οι θέσεις είναι (απεριόριστες) _____.

11. Να γράψετε την ερμηνεία στις παρακάτω μεταφορικές φράσεις.

α) Έχει βαρύ χέρι.

β) Πάει με τον σταυρό στο χέρι.

γ) Το γνωρίζω από πρώτο χέρι.

δ) Η ανταλλαγή θα γίνει χέρι με χέρι.

Βιβλικές οι καταστροφές στον Έβρο από τις πλημμύρες

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ: 07/02/2015 Καθημερινή

Αλεξανδρούπολη

Ζημιές μετρούν οι αρχές του Έβρου λόγω των έντονων πλημμυρών που πλήττουν τα τελευταία 24ωρα την περιοχή. Οι πρώτες εκτιμήσεις κάνουν λόγο για 250.000 στρέμματα με καλλιεργήσιμες εκτάσεις κατά μήκος του ποταμού Έβρου που έχουν πλημμυρίσει, εκατοντάδες πνιγμένα ζώα και καταστροφές σε αντλιοστάσια και αρδευτικά συστήματα.

Τις πληγείσες περιοχές πρόκειται να επισκεφθεί αύριο, Κυριακή ο υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης, προκειμένου να δει από κοντά την έκταση των ζημιών που υπέστησαν γεωργοί και κτηνοτρόφοι. Στις περιοχές που επλήγησαν οι αγρότες ήδη άρχισαν να ζητούν την άμεση καταγραφή των ζημιών ώστε να ξεκινήσει το συντομότερο δυνατόν η καταβολή των αποζημιώσεων.

Παράλληλα, ώρες αγωνίας συνεχίζουν να ζουν οι κάτοικοι κατά μήκος του ποταμού Έβρου, καθώς τα πλημμυρικά φαινόμενα που εκδηλώθηκαν τις προηγούμενες ημέρες, μπορεί να υποχωρούν σταδιακά, αλλά με πολύ αργούς ρυθμούς. Μάλιστα, η αγωνία όλων γίνεται ακόμα μεγαλύτερη μπροστά στο ενδεχόμενο όλος αυτός ο υδάτινος όγκος να παγώσει, καθώς η Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία προβλέπει για τις επόμενες μέρες ιδιαίτερα χαμηλές θερμοκρασίες και χιονοπτώσεις ακόμα και στα πεδινά. Πάντως η κατάσταση σταθεροποιείται πλέον και ιδιαίτερα στα νότια του ποταμού Έβρου, όπου η στάθμη των νερών έχει πέσει.

Στα Λαγυνά οι κάτοικοι περιμένουν να υποχωρήσουν τα νερά, ώστε να μπορέσουν να μπουκίσουν στα σπίτια τους και να ξεκινήσουν την αποκατάσταση των ζημιών που υπέστησαν από τις πλημμύρες. Στον Πόρο, όπου οι κάτοικοι είδαν τα νερά του ποταμού να φθάνουν μέχρι τα σπίτια τους, ελπίζουν να μη χρειαστεί να εφαρμοστεί εκ νέου σχέδιο εκκένωσης του οικισμού, όπως συνέβη για προληπτικούς λόγους τα τελευταία 24ωρα.

Ασκήσεις - Ερωτήσεις Κατανόησης

1. Ποιο είναι το θέμα του άρθρου;

2. Πού και πότε συνέβη το γεγονός;

3. Ποιοι σχετίζονται με αυτό;

4. Ποια είναι η αιτία του γεγονότος;

5. Ποιες είναι οι συνέπειες του γεγονότος;

6. Αναφέρονται στο άρθρο τρόποι αντιμετώπισης των προβλημάτων που δημιουργήθηκαν; Αν ναι, ποιοι είναι αυτοί;

7. Να γράψετε έναν άλλο τίτλο για το άρθρο.

Ασκήσεις Γραμματικής - Συντακτικού - Λεξιλογίου

1. Να μετατρέψετε τις ονοματικές φράσεις σε ρηματικές και το αντίστροφο.

α) Ζημιές μετρούν οι αρχές του Έβρου.

β) Ο υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης επισκέπτεται τις πληγείσες περιοχές.

γ) Απαιτήση αποζημιώσεων από τους αγρότες

δ) Η στάθμη των νερών έχει πέσει στα νότια.

2. Να γράψετε τα τρία γένη ενός επιθέτου που προέρχεται από τα ουσιαστικά:

ανεπάρκεια, επιείκεια, ευτυχία, θόρυβος, αξιοπρέπεια

αρσενικό	θηλυκό	ουδέτερο

3. Να μεταφέρετε τις φράσεις στον άλλο αριθμό χωρίς να αλλάξετε πτώση.

τα δηλητηριώδη αέρια _____

το εμφανές σημείο _____

την ανασφαλή μεταφορά _____

των καρδιοπαθών ασθενών _____

τους ευσεβείς πόθους _____

των πολυτελών σπιτιών _____

τις επαρκείς προετοιμασίες _____

4. Να συμπληρώσετε το παρακάτω κείμενο με τα επίθετα της παρένθεσης.

Η _____ (συνεχής) βροχόπτωση των τελευταίων ωρών προκάλεσε προβλήματα. Οι δρόμοι πλημμύρισαν και οι _____ (διαρκής) προσπάθειες των τροχονόμων δεν είχαν _____ (επιτυχής) αποτελέσματα. Αυτοκίνητο που έτρεχε με _____ (ιλιγγιώδης) ταχύτητα προσέκρουσε στο διαχωριστικό διάζωμα και στη συνέχεια παρασύρθηκε από διερχόμενο φορτηγό. Ευτυχώς, ο οδηγός βγήκε σώος και _____ (αβλαβής). Η τροχαία προειδοποιεί για την _____ (ασφαλής) οδήγηση και τον περιορισμό των μετακινήσεων, καθώς η ΕΜΥ ανακοίνωσε επιδείνωση του καιρού τις _____ (προσεχής) ώρες με _____ (καταρρακτώδης) βροχές και _____ (θυελλώδης) ανέμους. Στο _____ (διεθνής) αεροδρόμιο οι πτήσεις ακυρώνονται λόγω _____ (δυσμενής) συνθηκών.

5. Να συμπληρώσετε τα κενά με τα ρήματα της παρένθεσης.

Ιδιωτικό αεροπλάνο _____ (συντρίβομαι) σε χαράδρα της Πίνδου.
 Το δυστύχημα _____ (συμβαίνω) χθες το πρωί. Αμέσως, δέκα
 ειδικοί διασώστες _____ (καλούμαι) και _____
 (επεμβαίνω). Οι διασώστες _____ (συλλέγω) δύο τραυματίες, οι
 οποίοι _____ (εισάγομαι) αμέσως στο νοσοκομείο, αφού τους
 _____ (παρέχομαι) οι πρώτες βοήθειες. Το αεροσκάφος
 _____ (υφίσταμαι) μικρές ζημιές, κάτι που _____
 (εκπλήσσω) τους ειδικούς. Δεν _____ (καθίσταμαι) δυνατό να
 εντοπιστούν τα αίτια. Ωστόσο, _____ (ανατίθεται) σε ειδικό
 συνεργείο περαιτέρω έρευνα και _____ (λαμβάνομαι) τα
 απαραίτητα μέτρα για αποφυγή παρόμοιων συμβάντων στο μέλλον.

6. Να γράψετε τις μετοχές που σχηματίζονται από τα παρακάτω ρήματα.

ΡΗΜΑ	ΚΛΙΤΗ ΜΕΤΟΧΗ	ΡΗΜΑ	ΚΛΙΤΗ ΜΕΤΟΧΗ
απορῶ		καλύπτω	
προσκαλῶ		μολύνω	
επιβάλλω		εγκαταλείπω	
προκόβω		σκύβω	
καθαρίζω		βλέπω	
διαγράφω		κλέβω	
πρήζω		τρώω	

7. Να γράψετε Σ για τις συνώνυμες και Α για τις αντώνυμες λέξεις.

ανυπολόγιστος – ανεκτίμητος _____

αποκλεισμένος – αποκομμένος _____

αποκαθιστώ – επανορθώνω _____

ευρύς – στενός _____

υφίσταμαι – παθαίνω _____

ανάλογος – δυσανάλογος _____

ιδιαίτερος – ξεχωριστός _____

ελπίζω – απογοητεύομαι _____

8. Να μετατρέψετε τις ονοματικές φράσεις σε ρηματικές και αντίστροφα.

α. Απονομή βραβείου στους εθελοντές.

β. Οι εθελοντές αφιερώνουν το βραβείο τους στους ανθρώπους που επλήγησαν.

γ. Το κράτος στηρίζει τους πληγέντες.

9. Να συμπληρώσετε τις περιόδους με εξαρτημένες προτάσεις.

α. Η έντονη κακοκαιρία προκάλεσε πολλές καταστροφές,

_____.

(αιτιολογική)

β. Τα ζώα απομακρύνθηκαν από την περιοχή,

_____.

(χρονική)

γ. Οι πυροσβέστες έδρασαν άμεσα,

_____.

(αποτελεσματική)

10. Να συμπληρώσετε τα κενά των λέξεων στο παρακάτω κείμενο.

Οι αφαν_____ ήρωες, οι αγρότες προσπαθούν να σώσουν τις πολυετ_____ καλλιέργειές τους. Ο υπουργός παραδέχεται_____ το πρόβλημα και υπόσχεται_____ πως θα αντιμετωπιστεί. Επίσης, διεθν_____ συσκέψ_____ γίνονται_____ προσπαθ_____ντας να βρουν λύση για τους αστέγους που διαρκώς αυξάνονται. Ευχόμαστε_____ οι ευγεν_____ κάτοικοι του Έβρου να συνεχ_____σουν να δείχνουν την αλληλεγγύη τους...

11. Να μετατρέψετε την απλή πρόταση σε επαυξημένη και το αντίστροφο.

α. Ο υπουργός φθάνει.

β. Τα μετεωρολογικά δελτία ενημερώνουν καθημερινά τους κατοίκους της περιοχής.

12. Να αναγνωρίσετε γραμματικά τις λέξεις στην παρακάτω περίοδο.

Με πολύ μεγάλη συγκίνηση δέχθηκαν τη βοήθειά τους.

Με:	_____	δέχθηκαν:	_____
πολύ:	_____	τη:	_____
μεγάλη:	_____	βοήθειά:	_____
συγκίνηση:	_____	τους:	_____

13. Να γράψετε 5 λέξεις της οικογένειας του ρήματος φεύγω.

_____	_____
_____	_____
_____	_____

14. Να χρησιμοποιήσετε σε δικές σας περιόδους τις φράσεις:

α) κατ' αρχάς (αρχικά)

β) κατ' αρχήν (στα βασικά σημεία)

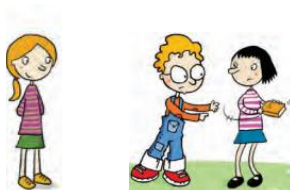
Αντωνυμίες

Είναι κλιτές λέξεις που αντικαθιστούν ονοματικές φράσεις και κάνουν την ίδια «δουλειά» με αυτές.

Γραμματική σ.112

Οι αντωνυμίες δίνουν στον λόγο μας συντομία και σαφήνεια. Μας βοηθούν να μιλάμε πιο εύκολα για πρόσωπα και πράγματα χωρίς να τα επαναλαμβάνουμε συνέχεια!

Προσωπικές- Κτητικές- Αυτοπαθείς

16. Να υπογραμμίσετε τις αντωνυμίες που σας ζητούνται στις παρακάτω προτάσεις.

- α. Δε θέλω να δω αυτούς, εσένα μόνο.
- β. Επέλεξα εσάς για την παρουσίαση, γιατί είστε έτοιμοι.
- γ. Θα έρθουμε στον κινηματογράφο με το δικό μας αυτοκίνητο.
- δ. Ενδιαφέρεται μόνο για τον εαυτό του.
- ε. Η κυρία είπε ότι θέλει να σου μιλήσει.
- στ. Οι δικές μου απόψεις δεν ταυτίζονται με τις δικές σου.
- ζ. Ο Νίκος φροντίζει τον εαυτό του περισσότερο από εμένα.
- η. Εσένα σου αρέσει το καρπούζι κι αυτής της αρέσει το πεπόνι.
- θ. Τους το έδωσα πίσω το δώρο που μου έφεραν.
- ι. Αυτό είναι το βιβλίο μου. Αυτό είναι το βιβλίο σας.
- κ. Όταν συμπεριφέρεσαι έτσι, κάνεις κακό στον εαυτό σου.

Οριστικές - Δεικτικές- Αναφορικές

17. Να υπογραμμίσετε τις αντωνυμίες που σας ζητούνται στις παρακάτω προτάσεις.

- α. Τον κάλεσε ο ίδιος ο υπουργός για να του μιλήσει.
- β. Το είδα με τα ίδια μου τα μάτια.
- γ. Τα βιβλία που αγόρασα είναι ίδια.
- δ. Να έρθεις μόνη σου στο σπίτι μου σήμερα.
- ε. Μένω μόνος μου.
- στ. Ο μόνος άνθρωπος που ξέρω είσαι εσύ.
- ζ. Άφησαν τα παιδιά μόνα τους στο σπίτι.
- η. Πήρε αυτά τα τετράδια κι έφυγε.
- θ. Αυτός ο άνθρωπος είναι ξένος.
- ι. Τούτοι οι τρόποι δεν ταιριάζουν εδώ.
- κ. Τέτοια λόγια δεν τα έχω ξανακούσει.
- λ. Τόση μεγάλη φασαρία για ένα μήλο;
- μ. Τόσα παιδιά έλειψαν και δεν τα αναζήτησε κανείς.
- ν. Ο δρόμος που οδηγεί στο χιονοδρομικό είναι κλειστός.
- ξ. Η έκθεση που έγραψες είναι πολύ ωραία.
- ο. Έχω μια γνωστή η οποία δουλεύει στον Δήμο μας.
- π. Όποια παιδιά έχουν μαζί τους τα βιβλία τους να περάσουν μέσα.
- ρ. Όποιων τα ονόματα αρχίζουν από Α να καθίσουν στην πρώτη σειρά.

Ερωτηματικές- Αόριστες

18. Να υπογραμμίσετε τις αντωνυμίες που σας ζητούνται στις παρακάτω προτάσεις.

- α. Τι κάνεις;
- β. Ποια άσκηση γράφουμε τώρα;
- γ. Ποιανού είναι το μπουφάν;
- δ. Πόσοι μαθητές λείπουν σήμερα;
- ε. Κανείς δεν άνοιξε την πόρτα.
- στ. Χτύπησε το κουδούνι μία και ζητούσε βοήθεια.
- ζ. Αν σ' ενοχλήσει κάποιος, να μου το πεις.
- η. Έχεις καμιά τσίχλα για μένα;
- θ. Ένας μου είπε πως ήρθες να με βρεις.
- ι. Μερικοί δεν ήθελαν να φάνε.
- κ. Σου είπα κάτι και δεν έδωσες σημασία.
- λ. Δεν άκουσα τίποτε από όσα είπες.
- μ. Κάθε πόλη έχει την ιστορία της.
- ν. Ο καθένας έχει τον ρόλο του.
- ξ. Προσέχω καθετί που τρώω.
- ο. Ας υποθέσουμε ότι έρχεται ο δείνα και σου λέει να πας στο τάδε μέρος.
- π. Θα έρθει μαζί μας το άλλο Σάββατο.
- 19. Θα καταβάλεις κι άλλη προσπάθεια.

Πίνακας Λεξιλογίου Ενότητας

Λεξιλόγιο	Συνώνυμα	Αντίθετα	Οικογένεια Λέξεων
χτύπησε	τραυματίστηκε	θεραπεύτηκε	χτύπημα, χτυπώντας
τράκαρε	συγκρούστηκε	απέφυγε	τρακαρισμένος, τρακάροντας
δυσάρεστα	λυπητερά	ευχάριστα	δυσανεστημένος, δυσάρεστο
συνοφρυωμένος	κατσούφης, σκυθρωπός	χαρούμενος, χαρωπός	συνοφρυώνομαι, συνοφρυώνοντας
υπεύθυνος	αρμόδιος	ανεύθυνος	υπευθυνότητα, ευθύνη
διασχίζω	περνώ	μένω	διασχίζοντας, διάσχιση
κυκλοφορία	κίνηση	στάση	κυκλοφοριακός
ξεπροβάλλω	εμφανίζομαι	εξαφανίζομαι	ξεπροβάλλοντας, ξεπροβαίνω
πλησιάζω	κοντεύω	απομακρύνομαι	πλησίον, πλησιάζοντας
ακατάλληλος	απρεπής, ανάρμοστος	κατάλληλος	ακαταλληλότητα
οπουδήποτε	παντού	πουθενά	
κατά λάθος	λανθασμένο	σωστό	λανθασμένος, λάθη
κατά νου	μυαλό	άμυαλος	νοημοσύνη, συνεννόηση
καταρχήν	στα βασικά σημεία		
εξίσου	ίδιο, ίσο	άνισο	
αφενός	από τη μία	αφετέρου	
αφετέρου	από την άλλη	αφενός	
εντάξει	ναι, αποδοχή	άρνηση	

προπάντων	ιδίως		προπαντός
ειδάλλω	διαφορετικά	ίδιο	αλλιώς, αλλιώς
καταγής	κάτω, στο έδαφος	πάνω	
παραπάνω	περιττό, άχρηστο	λιγότερο	παραπανίσιος
διαγωνισμός	δοκιμασία		διαγώνισμα
αξίζει			
γυρίζει	επιστρέφει	φεύγει	γυρισμός
σωματείο			
αντιμετώπιση			
πρόληψη			
ενημέρωση			
ευαισθητοποίηση			
δίκυκλο			
κυκλοφορώ			
ασφάλεια			
αποτυπώνω			
λωρίδα			
πορεία			